

שפת אמת

שפת אמת כי תשא – כתבם על לוח לבך

הרב אפרים ולץ

שפת אמת כי תשא תרל"ז

במדרש וישבר אותם כו'. כיון שראה מרע"ה שאין לישראל עמידה חבר עצמו עמהם הם חטאו ואני חטאתי כו' ע"ש. ואין מובן.

וגם קשה הא איתא שראה אותיות פורחות באויר לכן שיבר אותם כו'.

ונראה ביאור הענין כי בוודאי התורה תלוי בהכנת בני ישראל שהם מקבלי התורה.

וכתיב חרות על הלוחות חירות מיצה"ר. ממלאך המות. ממייתה כו'. וקשה מה פי' על הלוחות. רק כפי מה שנחקק ונחרת הארת התורה בלבבות בני ישראל. כך נחקקו האותיות בלוחות ג"כ. שעיקר הכתיבה בלב כמ"ש כתבם על לוח לבך. ולכן כשחטאו בני"י אותיות פורחות כו'...

וכעין זה שמעתי מפה קדוש אא"ז מו"ר זצ"ל שפי' מה שאמרו חז"ל שאמר אנכי ה' אלקיך בלשון יחיד ליתן פתחון פה למשה לי אמרת ולא להם.

ופי' שודאי הציווי הי' לכלל ישראל. אך כמו שהם אחדות אחד ודבוקים במשה רע"ה. ונמצא זה פתחון פה על החטא כי בוודאי קודם החטא נפלו מזאת האחדות. ונמצא שלא הי' הציווי להם כלל בזה המדריגה. אך החטא הוא מה שבאו לידי כך ליפול מכללות האחדות. אבל אינו חמור כמו גוף החטא עכ"ד ז"ל.

שפת אמת כי תשא תרנ"ו

דף מקורות

במדרש בפסוק פסל לך כו' ויגד לך תעלומות חכמה. הראשונים לא הי' בהם רק עשרת הדיברות ואחרונים הי' בהם מדרש ואגדות כו'. ע"ש.

דהנה בראשונים כתיב חרות על הלוחות דרשו חז"ל חירות. שהיו דבוקים באלקותו ית"ש כמו שהיו מוכנים בני"ש בשעת מתן תורה להיות כמלאכים. וכמו שהי' אדה"ר קודם החטא. ובעבור החטא לא היו יכולין להתדבק עוד בהלוחות שלמטה. כי הכתב והלוחות היו כמו הנפש והגוף.

ולכן אחר שנתקבלו בני"ש בתשובה והוחזר להם הלוחות היו באופן אחר שהוצרך התורה להתלבש במדרשות ואגדות. ומקודם הי' הכל בהתגלות אור כי טוב. ואח"כ הוצרכו להתלבש בי"ג מדות שהם כלים האיך לאחוז בתורה גם בעוה"ז. ועל זה כתיב עשה אלקים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים.

שפת אמת כי תשא תרל"ח

ועתה שלא זכינו לזה צריכין לעורר הכל ע"י העסק בתורה שהוא ענין נשמע ושמיעת המצות כמ"ש חז"ל קלקלתם נעשה הזהרו בנשמע. ולולי החטא הי' ניתן התורה בתוך העשי' ממש. כמו שיהי' לעתיד ניתקן כל המעשים.

שפת אמת כי תשא תרל"ט

ברש"י אין לך יפה מן הצניעות. וקשה למה לא נתן גם הראשונות בצינעא. אבל בוודאי שניהם צריכין... ונפלו גם בני"ש מהתלהבות הראשון עד שגרם שבאו אח"כ לכלל חטא העגל. לכן הי' אח"כ העצה בבחי' הצניעות.

ומ"מ גם זה אמת כי לולי התלהבות הקודם בפירסום לא הי' אח"כ יכולת לילך בדרך צניעות. רק ע"י שכבר הקדימו בקולי קולות נתקיים אח"כ הצניעות.

וזה לימוד לדורות כי בתחילה צריך להיות בהתלהבות עצום. ואם כי לא יהי' נשאר זאת ההתלהבות דבר של קיימא. עכ"ז הוא העצה גם לימי הירידה אח"כ.